

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN

EUSKALTZAINDIA
REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN

ATLASA

Zuhaixkak eta fruituak
Baratzekariak
Basalandareak
Patata
Behi hazkuntza
Behorrak
Ardia eta ahuntza

Mapak 510 - 778

EUSKALTZAINDIA
REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

BILBO
2010

EHHA lagundu duten erakunde publikoak:

- Hastapenetik, urtez urte EHHA egitasmoaren finantziatzea bereziki bere gain izan duten Hegoaldeko herri erakundeak: Eusko Jaurlaritza, Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako Foru Aldundiak, eta Nafarroako Gobernua.
- 1994az geroztik urte guttiek Euskaltzaindiaren gisa horretako egitasmoentzat bere laguntza eman duen Espainiako Hezkuntza eta Zientzia Ministerioa.
- Urte batean edo bestean proiektua lagundu duten Akitaniako Kontseilua, Europako Batasuneko Hedadura Guttiagoko Hizkuntzen Batzordea, Frantziako Irakaskintza eta Ikerkuntza Ministerioa, eta Europako Harremanetako Ministerioa, eta Baionako Euskal Ikerketa taldea (CNRS, Michel de Montaigne - Bordele 3eko Unibertsitatearen eta Paueko eta Aturriko Unibertsitatea - UPPA).

EHHaren argitalpen honen babeslea :

- Euskadiko Kutxa

© Euskaltzaindia / Real Academia de la Lengua Vasca / Académie de la Langue Basque

Plaza Barria, 15. 48005 BILBO.

<http://www.euskaltzaindia.net>

E-mail: info@euskaltzaindia.net

I.S.B.N. (lan osoarena): 978-84-95438-44-7

I.S.B.N. (liburukiarena): 978-84-95438-73-7

Lege-gordailua: BI-407-2011

Inprimategia: mccgraphics-elkar

Diseinua: Koncepto, diseño y comunicación S.L.

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN ATLASA egitasmoa

ZUZENDARIA: Arejita, Adolfo

ARDURADUNAK:

Aurrekoetxea, Gotzon
Videgain, Xarles

TEKNIKARIAK:

Intxaurbe, Gorka
Jauregizar, Amaia

AHOLKULARIAK:

Atutxa, Isaac
Etxaide, Ana Maria
Etxebarria, Jose Maria

EUSKALTZAINDIAREN ekimenez eta haren koordinaziopean sortu da obra kolektibo hau, eta EUSKALTZAINDIARI bakarrik dagozkio obra honen gaineko jabetza intelektualaren eskubideak, indarrean dagoen Jabetza Intelektualaren Legeari buruzko testu bateginak ezarri bezalaxe.

EUSKALTZAINDIAK beren-beregi agerrarazi nahi die bere esker ona argitalpen honetan parte hartu duten eta elkarrekin lanean aritu diren guztiei, horiek guztiok hurrenkera alfabetikoan aipatzen direla.

Arejita Oñarte-Etxebarria, Adolfo; Atutxa Etxebarria, Isaac; Aurrekoetxea Olabarri, Gotzon; Camino Lertxundi, Iñaki; Eguzkitza Bilbao, Antolin (+); Echaide Itarte, Ana María; Etxebarria Lejarra, Jose María; Etxebeste Zubizarreta, Izaskun; Haritschelhar Dualde, Jean; Letamendia Pérez de San Román, Juan Antonio; Oyharçabal Bidegorri, Beñat; Segurola Azkonobieta, Koro eta Videgain Castet, Xarles.

Aurkezpen-hitzak

Zinez garrantzitsuak dira, hizkuntza ororen bilakaeran, dialektologia-ikerketak. Are garrantzitsuagoak, zer esanik ez, euskararen kasuan, euskalkiek gorpuztu eta norabidetu baitute, urte luzeetan zehar, euskal hizkun-tzaren bilakaera eta ibilbidea. Horren jakitun izan da hasiera-hasieratik Euskaltzaindia, eta egiteko horri lotu zaio, behin eta berriro eta gogo handiz, laurogeita hamar urte eta gehiagoko historian.

Pausoak pauso, euskal dialektologiaren helburuak ororen buru, euskararen atlas linguistikoa burutzea izan behar zuen, ezbairik gabe. Eta horri ekin zion Euskaltzaindiak aspalditik, eta luzaroko ahaleginaren emaitza modura, oraintsu aurkeztu genuen haren lehen fruitu eta uzta, 1. eta 2. liburukiak. Eta oraingo honekin egiten dugu hirugarrena.

Hiru liburukiotan, hats luzeko lan xehe ta zehatza aurkituko du hauen orrialdeetara hurreratzen denak, lanean jardun duten askoren ekarria. Baditu atzean ordu askoren nekak eta lorrak, on-gaitzak eta gorabeherak. Ezin bestela izan, euskararen errealitatea esamolde, doinu eta soinu askotarikoz ornitua baita, oinarritzko batasunaren sustraietan.

Errealitate hori bildu da, ikertu da, eta papereratu da, egungo atlas linguistiko duin batek eskatzen duen mailan. Ezin, beraz, aurrerantzean auzitan jarri, hau edo hura, zer non erabilia den eta zertarako, Euskal Herri osoa baitago, euskaldun den neurrian, hor ordezkaturik.

Metodologia ez ezik, edukia bera ere azpimarratzekoa da guztiz, hor dugulako lehen-lehenik, eta Louis Lucien Bonapartek egin zituen hasierako lanen ondoren, hainbat euskalariren eginahalen eta ametsen emaitza erabakigarri eta eredugarria.

Esan gabe doa, atlas hau egiteko bidea Euskaltzaindiak jarri badu ere, ezinean gertatuko zela Euskal Akademia, beste askoren laguntzarik gabe. Eskerrik beroenak guztioi (zuzendari, arduradun, taldekide eta bestelakoei), eta bereziki Euskadiko Kutxari, berak ahalbidetzen duelako lan mardul honen argitalbidea.

ANDRES URRUTIA
euskaltzainburua

Behi hazkuntza

Baratzekariak

Ardia eta ahuntza

Behorrak

Patata

Basalاندareak

Zuhaiak eta fruituak

AURKIBIDE OROKORRA

0. Aurkibide orokorra	XI
1. ATARIKOA	
1.1. Aitzinsolasa	XIV
1.2. Euskararen Herri Hizkeren Atlasaren ezaugarriak.....	XVI
1.3. Inkesta lekuen zerrenda	XX
1.4. Lekukoen zerrenda	XXVI
1.5. Alfabeto fonetikoa.....	XXXI
1.6. EHHA-ko transliterazio taula.....	XXXII
1.7. Hirugarren liburukiaren ezaugarriak.....	XXXIII
1.8. Erantzutegiaren ezaugarriak.....	XXXIV
1.9. Mapa motak.....	XXXV
1.10. Hirugarren liburuko indexak, laburdurak eta ikurrak	XXXVII
1.11. Hirugarren liburukiko datuen biltzaile, transkribatzaile eta informatizatzaileak	XXXIX
1.12. Hirugarren liburukiaren moldatzaileak	XLIII
1.13. Mapen aurkibideak.....	XLIV
2. MAPAK	1
3. AURKIBIDEAK.....	541
3.1. GALDEREN AURKIBIDE ALFABETIKOAK	542
3.1.1. Gaztelaniaz	542
3.1.2. Frantsesez	546
3.1.3. Ingelesezt	550
3.2. SUPERLEMEN INDEXA.....	554
3.3. ERANTZUNEN INDEXA.....	710

atarikoa.